

Warszawa, dnia 4 stycznia 2016 r.

L.dz. FZZ VIII 380/04/01/16

Szanowny Pan

Andrzej Duda

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Forum Związków Zawodowych w całej rozciągłości popiera, proponowane w przedstawionym do zaopiniowania prezydenckim projekcie ustawy „o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych” z dnia 1 grudnia 2015 r., podwyższenie kwoty wolnej od podatku. Jest to rozwiązanie zgodnie z wcześniej zgłaszanymi postulatami naszej centrali związkowej.

Obowiązująca obecnie, zryczałtowana kwota wolna na poziomie nieco ponad 3 tys. zł rocznie, a tym samym zaliczka na podatek dochodowy w kwocie 46 zł 22 gr, w naszej ocenie jest zdecydowanie zbyt niska, nie odzwierciedlająca w żaden sposób kosztów ponoszonych przez podatnika w celu uzyskania dochodu. Warto też zaznaczyć, że w zasadzie zastępuje ona minimum socjalne wolne od podatku i, co istotne, nie jest waloryzowana.

W sytuacji, gdy 97 proc. Polaków płacących podatek dochodowy uzyskuje dochody mieszczące się w pierwszym progu podatkowym (do 85 tys. 528 zł brutto rocznie), podatek dochodowy nie obciąża podatników równomiernie w proporcji do ich możliwości płatniczych, mimo obowiązywania progresywnej skali podatkowej. Forum Związków Zawodowych wielokrotnie podkreślało, że podatek od dochodów osobistych w Polsce w większym stopniu obciążają kieszenie osób o niższych dochodach. Chodzi oczywiście o subiektywne ciężary, a nie o nominalne kwoty doprowadzane prze nich do budżetu.

Zwiększenie kwoty wolnej od podatku z 3 tys. 91 zł do 8 tys. zł oraz zaliczki na podatek dochodowy z 46 zł 33 gr do 120 zł, chociaż w pewnym stopniu ową nierównomierność niweluje.

FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Takie stanowisko potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 października 2015 r., podkreślając niekonstytucyjność zapisów ustawy o PIT z 26 lipca 2001 r. w zakresie, w jakim nie przewiduje ona mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego zachowanie co najmniej minimum egzystencji.

Również zgodnie z doktryną obowiązującą w prawie podatkowym, kwota wolna od opodatkowania powinna wynosić co najmniej tyle, ile stanowi tzw. minimum egzystencji. Jest to minimum biologiczne, pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb konsumpcyjnych człowieka, dotyczących przede wszystkim wyżywienia, mieszkania, leków, środków higieny. Brak dochodu co najmniej na poziomie minimum egzystencji zagraża życiu i rozwojowi psychofizycznemu człowieka.

Minimum to, zgodnie z danymi Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, w 2014 r. wyniosło miesięcznie: dla gospodarstwa jednoosobowego 544 zł 9 gr (6 529 zł 8 gr rocznie), zaś dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego 515 zł 43 gr (6 185 zł 16 gr rocznie). Są to wielkości dwukrotnie wyższe od kwoty wolnej w PIT.

Dla porównania, np. w Finlandii kwota wolna w podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi 16,5 tys. euro, w Wielkiej Brytanii 14 tys. euro, w Niemczech 8 tys. 354 euro, na Słowacji 3,8 tys. euro. W Polsce, w przeliczeniu, jest to zaledwie 750 euro.

O jeszcze wyższych kwotach wolnych od obciążenia PIT należałoby mówić uwzględniając tzw. minimum socjalne, związane z kosztami założenia rodziny, wychowania dzieci, wypoczynkiem, utrzymaniem więzi społecznych.

Według Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, w 2014 r., wysokość minimum socjalnego dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego wyniosła 1 tys. 70 zł 99 gr, zaś dla emeryckiego o 34 gr mniej. Rocznie dawało to odpowiednio kwoty 12 tys. 861 zł 88 gr i 12 tys. 847 zł 80 gr. Oznacza to, że przy obecnej kwocie wolnej w PIT, ponad $\frac{3}{4}$ z tych kwot jest opodatkowane, uniemożliwiając podatnikom zaspokojenie wskazanych wyżej potrzeb rodzinnych i społecznych. Dowodzi tego również fakt, iż według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w najuboższych gospodarstwach domowych wydatki stanowią niemal 128 proc. ich dochodów, co oznacza, że muszą one na bieżąco korzystać z pożyczek i kredytów

FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

konsumpcyjnych, a następnie borykają się z koniecznością ich spłacania, zwykle przy wysokim oprocentowaniu.

Podwyższenie kwoty wolnej, pozostawiającej więcej dochodów w rękach podatników, Forum Związków Zawodowych ocenia pozytywnie także z punktu widzenia zwiększenia konsumpcji i przez to dochodów budżetowych z tytułu podatku od towarów i usług. To właśnie dzięki dużemu popytowi wewnętrznemu, który także generuje dochody z VAT, Polska relatywnie łagodnie przeszła przez okres globalnego kryzysu gospodarczego.

Jak wskazują dane GUS za 2014 r., 80,5 proc. dochodów gospodarstw domowych wraca do sektora finansów publicznych w postaci bieżących wydatków. Warto w tym miejscu dodać, że popyt wewnętrzny w znacznym stopniu kształtują osoby uboższe, które w zasadzie całość swoich dochodów przeznaczają na bieżącą konsumpcję. Tego rodzaju wydatki zaś skutkują ponownymi wpływami do budżetu z tytułu VAT ok. 9 proc. ich wartości.

Proponowana w opiniowanym projekcie wyższa kwota wolna od podatku, pozytywnie wpłynie też na wysokość dochodów gospodarstw emeryckich, co biorąc pod uwagę niskie świadczenia emerytalne Polaków, nie pozostaje bez znaczenia.

W 2015 r., według danych GUS, przeciętna emerytura mężczyzny w Polsce wyniosła nieco ponad 2 tys. zł brutto, zaś kobiety niecałe 1700 zł brutto. Rocznie są to odpowiednio kwoty nieco ponad 24,2 tys. zł i 20,3 tys. zł. Wielkości te są pomniejszane o ok. 3,1 tys. zł kwoty wolnej od opodatkowania. Po jej podwyższeniu będzie to kwota o niemal 5 tys. zł wyższa.

Forum Związków Zawodowych pozytywnie ocenia również wpływ podwyższenia kwoty wolnej od podatku na sytuację osób prowadzących działalność gospodarczą, uzyskujących dochody z posiadanego majątku. Będą one odprowadzały zaliczkę na poczet PIT później niż obecnie. Obowiązek podatkowy w takich wypadkach powstaje bowiem dopiero po przekroczeniu kwoty wolnej, a ta będzie niemal trzykrotnie wyższa.

Popierając rozwiązania zawarte w prezydenckim projekcie zmiany ustawy o PIT, Forum Związków Zawodowych jednocześnie wskazuje na potrzebę debaty nad wprowadzeniem dodatkowych stawek podatkowych, np. pierwszej na poziomie 12-15 proc., czwartej na poziomie 40 proc. Zróżnicowanie stawek pozwoliłoby nie tylko bardziej sprawiedliwie

FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

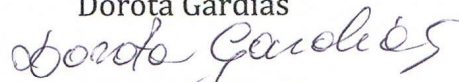
rozłożyć ciężar podatku, ale także działałoby motywująco na osoby, które dokładają wysiłków, by dorobić choćby niewielkie kwoty do rodzinnego budżetu.

Taki skutek ma również podwyższenie kwoty wolnej, stanowiąc bodziec do wzrostu aktywności zawodowej, a w efekcie prowadząc do ograniczenia wydatków z opieki społecznej.

Dostrzegamy również potrzebę analizy propozycji wspólnego opodatkowania członków gospodarstw domowych, przede wszystkim osób pozostających na wspólnym utrzymaniu, co stanowiłoby dla nich istotne wsparcie finansowe.

Z poważaniem

Dorota Gardias

PRZEWODNICZĄCA
FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH